

Urząd Regulacji Energetyki

<https://www.ure.gov.pl/pl/urząd/informacje-ogolne/publikacje/seria-wydawnicza-bibli/jaki-model-ryнку-energ/1186,2-Rynek-ciepła.html>
2020-09-30, 18:21

2. Rynek ciepła

Wytwarzanie ciepła jest zjawiskiem powszechnie występującym w przyrodzie, gdyż jak wiadomo powstaje ono w wyniku spalania różnego rodzaju materiałów palnych, podczas wykonywania pracy przez urządzenia mechaniczne lub elektryczne (wskutek oporów tarcia, oporu elektrycznego itp.), a także w wyniku promieniowania słonecznego, reakcji chemicznych lub termojądrowych, jak również w wyniku przemiany materii w organizmach żywych itd. Jednocześnie ciepło powstające w wyniku niektórych procesów lub przemian nie jest przedmiotem handlu, gdyż jest wytwarzane:

niezależnie od aktualnych potrzeb (np. promieniowanie słoneczne),
na potrzeby właściciela źródła ciepła.

W związku z tym jako towar, stanowiący przedmiot handlu, można traktować tylko to ciepło, które jest wytwarzane w specjalnie wybudowanych w tym celu urządzeniach i instalacjach (źródłach ciepła) i jest przeznaczone do sprzedaży (dla zaspokojenia potrzeb ciepłych odbiorców) oraz jest dostarczane do odbiorców za pośrednictwem nośnika ciepła, którym zazwyczaj jest para lub gorąca woda.

Ciepło stanowiące przedmiot handlu może być wytwarzane w różnych źródłach ciepła (przy zastosowaniu różnych technologii i rodzajów paliw), które można podzielić na dwie grupy:

źródła lokalne (najczęściej zlokalizowane wewnątrz budynku), które zasilają jeden lub kilka sąsiednich budynków,

źródła scentralizowane, które zasilają wielu odbiorców za pośrednictwem sieci ciepłowniczych i przyłączy.

Scentralizowane źródła ciepła można podzielić na trzy podstawowe grupy:

elektrociepłownie, elektrownie i ciepłownie „zawodowe”, sprzedające wytworzone ciepło odbiorcom, w tym przedsiębiorstwom eksploatującym sieci ciepłownicze, które zajmują się przesyłaniem oraz dystrybucją ciepła do odbiorców przyłączonych do sieci;

elektrociepłownie i ciepłownie przemysłowe, wytwarzające ciepło na potrzeby macierzystych zakładów przemysłowych i sprzedające ciepło odbiorcom, w tym przedsiębiorstwom eksploatującym sieci ciepłownicze i zajmującym się przesyłaniem oraz dystrybucją ciepła do odbiorców przyłączonych do sieci;

elektrociepłownie i ciepłownie komunalne, eksploatowane przez przedsiębiorstwa

eksploatujące również sieci ciepłownicze i zajmujące się przesyłaniem oraz dystrybucją ciepła do odbiorców przyłączonych do sieci.

Szczególny rodzaj scentralizowanych źródeł ciepła stanowią elektrownie i elektrociepłownie, w których występuje tzw. skojarzona gospodarka energetyczna, czyli jednoczesne wytwarzanie ciepła i energii elektrycznej. W źródłach tych występuje dość skomplikowany problem wyboru metody określania cen ciepła i energii elektrycznej, wytwarzanych w skojarzeniu w tych samych urządzeniach.

Scentralizowane źródło ciepła wraz z sieciami ciepłowniczymi i przyłączami tworzy system ciepłowniczy, przy czym istnieją systemy ciepłownicze, w których kilka źródeł ciepła zasila wspólną lub połączoną sieć ciepłowniczą. Sieci te mają lokalny zasięg, rzadko przekraczający granice jednej gminy.

Mówiąc o systemach ciepłowniczych należy wyraźnie podkreślić, że chodzi tu o systemy przesyłania i dystrybucji różnych nośników ciepła, które również mogą być sprzedawane odbiorcom (np. dla potrzeb napełniania instalacji odbiorczych). Ponieważ ciepło może być wytwarzane w różnych źródłach (o różnych technologiach), koszty wytwarzania i ceny ciepła dostarczanego z tych źródeł są zróżnicowane, co sprzyja konkurencji i daje możliwość wyboru źródeł przy zakupie ciepła dostarczanego do sieci. Można więc mówić o istnieniu rynku ciepła w zakresie jego wytwarzania w różnych źródłach, przy czym możliwości funkcjonowania tego rynku zależą od uwarunkowań technicznych (układu sieci i zdolności przesyłowej poszczególnych odcinków tej sieci).

Natomiast dostarczanie ciepła za pośrednictwem sieci ciepłowniczej ma cechy tzw. monopolu naturalnego, gdyż strony oprócz umowy są ze sobą związane trwałym (najczęściej kapitałochłonnym) przyłączem. Ogranicza to swobodę wyboru dostawcy ciepła, jak też dostęp dostawcy do nowych odbiorców (ze względu na opłacalny zasięg i techniczne uwarunkowania systemu sieciowego). Funkcjonowanie mechanizmów rynkowych jest w takich przypadkach ograniczone i powstała potrzeba stworzenia układu „zastępującego” te mechanizmy w stosunku do naturalnych monopolii. W Polsce od 1997 r. obowiązuje ustawa – Prawo energetyczne, na mocy której powołany został Prezes Urzędu Regulacji Energetyki (URE), który realizuje zadania z zakresu regulacji gospodarki paliwami i energią oraz promowania konkurencji.

Istnienie rynku ciepła po stronie jego odbioru również zależy od uwarunkowań technicznych, a także ekonomicznych. Ciepło może być użytkowane przez odbiorców do różnych celów (zależnie od charakteru potrzeb cieplnych i wyposażenia technicznego obiektów, do których dostarczane jest ciepło). Najczęściej występującymi rodzajami potrzeb cieplnych jest ogrzewanie i wentylacja pomieszczeń, podgrzewanie wody wodociągowej (tzw. ciepła woda użytkowa) oraz potrzeby technologiczne, które występują u odbiorców przemysłowych.

Potrzeby te mogą być pokryte przy wykorzystaniu lokalnych (indywidualnych) źródeł ciepła, zlokalizowanych w poszczególnych obiektach, lub przy wykorzystaniu sieci ciepłowniczych dostarczających do tych obiektów nośnik ciepła o wymaganych parametrach. Odpowiednio

do tego będzie się kształtował rynek ciepła i możliwość wyboru dostawcy oraz konkurencji między przedsiębiorstwami energetycznymi.

[\[1.3 Problemy okresu ... \]](#) [\[Spis treści \]](#) [\[2.1 Rynek ciepła - Model rynku \]](#)

Data publikacji : 10.06.2005

Data modyfikacji : 10.06.2005

[Poprzedni](#)
[Następny](#)